

Hvordan tolke et dikt

Hvordan analysere et dikt? Hvordan skrive dikttolkning?

Når du skal tolke et dikt er det din oppfatning av diktet som er det viktige, ikke spekulasjoner om hva forfatteren kan ha ment. Du må også kunne begrunne tolkningen du gir, og det eneste stedet der du kan finne argumenter, er i teksten selv.

Her er forslag til spørsmål og momenter som kan brukes når du tolker dikt. Men først: Les diktet mange ganger, tenk – hva er temaet? Ha temaet i bakhodet mens du tolker videre.

1. Presenter diktet: tittel, forfatter, tid og eventuell bakgrunn for diktet og den historiske sammenhengen det inngår i.
2. Hva er motivet eller det konkrete innholdet i diktet?
3. Hvordan står tittelen i forhold til teksten?
4. Er diktet episk (fortellende), eller er det konsentrert om øyeblikket?
5. Hvem er stemmen i diktet? Er det et «jeg» som formidler en stemning eller et budskap? Er det et rolledikt med scener?
6. Er det et tradisjonelt strofisk dikt med enderim og fast rytme, eller er det et avsnitt med frie vers og rytmer?
7. Hvordan er linjedelingen brukt? Hvorfor er linjene delt der de er, og hvordan virker dette? Har diktet fullstending eller ufullstendige setninger? Er linjene lange eller korte? Hvordan er tegnsettingen?
8. Finner du spesielle rytmiske effekter (tyngde, letthet, dansende rytme, marsjtakt)? er det sammenheng mellom rytmen og innholdet? merk deg at rytmen i diktet også henger sammen med linjedeling, setningsbygning og tegnsetting.
9. Hvilken type rim har diktet: fullrim (enderim), halvrime eller bokstavrim? legg særlig merke til de ordene som er rimord.

10. Hvordan er diktet bygd opp? Inneholder det gjentakelser eller kontraster? skjer det en utvikling i diktet? er det tydelige brudd eller overraskelser?

11. Er det noe spesielt med ordvalget i diktet? er det overvekt av en bestemt ordklasse? er adjektivene knyttet til spesielle områder eller emner, er de abstrakte eller konkrete? Hvilke personlige pronomen er brukt: jeg, du, vi? er verbene i diktet aktive eller passive, og står de for bevegelse eller noe statisk?

12. Finner du metaforer eller sammenlikninger, besjeling eller personifikasjon? Får noen ord spesiell symbolsk verdi? gir bildebruken bestemte assosiasjoner?

13. Hvordan forstår du diktet, hva oppfatter du som den sentrale meningen eller temaet? Har diktet noe å si til deg i dag? synes du diktet er bra eller dårlig?

14. Eventuelle kilder.